

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Strategie interpretacyjne w praktyce edukacyjnej (Ćw. audytoryjne), PG_00133657						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2024 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2025/2026		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć specjalnościowych		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Polonistyki Stosowanej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Dariusz Szczukowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		prof. dr hab. Grażyna Tomaszewska				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		8.0		37.0	75
Cel przedmiotu	Przygotowanie studentów do właściwego rozumienia przekładu języka teorii literaturoznawczych na język praktyki szkolnej. Przygotowanie studentów do innowacyjnego prowadzenia zajęć w zakresie edukacji literackiej z wykorzystaniem nowoczesnych strategii interpretacyjnych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPMU2_K04] Przyjmuje odpowiedzialność za pracę naukową własną i współtworzonego zespołu.	potrafi inspirować i organizować pracę uczniów	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_W10] Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę literaturoznawczą oraz językoznawczą z zakresu wybranej specjalności.	ma świadomość transdyscyplinarności edukacji literackiej	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_K05] Aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, literackiego i językowego regionu, kraju i Europy.	Dostrzega rolę edukacji literackiej w budowaniu tożsamości młodego człowieka zarówno w przestrzeni lokalnej, jak i uniwersalnej	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_K06] Świadomie pełni i rozwija własne kompetencje zawodowe w zakresie literaturoznawstwa oraz językoznawstwa, stając się gotowym do zmieniającej się rzeczywistości.	ma świadomość rozwijania swoich kompetencji metodologicznych i metodycznych	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_K01] W sposób odpowiedzialny wykorzystuje wiedzę literaturoznawczą przy podejmowaniu różnorodnych zadań i projektów zgodnie z regułami, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.	dba o rozwój własnych kompetencji literacko-kulturowych, pozwalających na efektywne prowadzenie zajęć z kształcenia literackiego	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_U01] Posiada pogłębione umiejętności badawcze z zakresu literaturoznawstwa, obejmujące analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie literaturoznawstwa.	posiada umiejętność realizacji przygotowanego materiału literacko-kulturowego w praktyce edukacyjnej, przy wykorzystaniu różnych źródeł.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_W01] Posiada pogłębioną wiedzę o powiązaniach literaturoznawstwa z innymi obszarami humanistyki oraz wybranymi obszarami nauk społecznych, w szczególności kulturoznawstwem, naukami o sztuce, filozofią, historią, psychologią, socjologią oraz jest świadom podstawowych problemów i możliwości badawczych wynikających z powiązania tych obszarów.	ma rozszerzoną wiedzę z zakresu literaturoznawstwa i jego kulturowych kontekstów	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_W02] Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę ogólną dotyczącą literaturoznawstwa i metodologii badań literackich.	ma rozszerzoną wiedzę z zakresu teorii i praktyki interpretacyjnej ([SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_U04] Nabył umiejętności samokształcenia w zakresie literaturoznawstwa i moderowania tego procesu u innych.	stosuje różne strategie interpretacyjne w praktyce edukacyjnej	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_U02] Posiada językowe oraz literackie kompetencje wystarczające do przygotowania specjalistycznych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem właściwych dla przedmiotu badań metodologii oraz źródeł i nowych zaawansowanych technologii.	posiada umiejętność realizacji przygotowanego materiału literacko-kulturowego w praktyce edukacyjnej, przy wykorzystaniu różnych źródeł.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU5] realizacja zadania problemowego

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPMU2_W03] Zna teoretyczne założenia współczesnych badań literaturoznawczych i ich historię.	ma świadomość różnych strategii interpretacyjnych, niezbędnych dla pogłębionego czytania literatury w praktyce edukacyjnej	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_W08] Rozpoznaje w tekstach kultury odbicie reguł ekonomicznych, prawnych i gospodarczych, rządzących współczesnym światem wpływających na rozwój różnych form przedsiębiorczości zgodne z zasadami etyki.	ma niezbędną wiedzę o współczesnych zjawiskach literaturoznawczych i kulturowych, które może wykorzystać w pracy edukacyjnej	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[FPMU2_U08] Posiada pogłębione umiejętności literackie, językoznawcze oraz kompetencję językową umożliwiającą podjęcie pracy związanej z wybraną specjalnością.	dostosowuje warsztat pracy do potrzeb, zainteresowań i doświadczeń społeczno-kulturowych współczesnych odbiorców literatury	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU5] realizacja zadania problemowego
Treści przedmiotu	<p>Problematyka zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Problem kształcenia umiejętności złożonych w praktyce szkolnej - Problem dominacji w praktyce szkolnej jednej strategii interpretacyjnej (uproszczonego strukturalizmu) oraz konsekwencje jednolitości praktyk czytania literatury (nieczytanie, szkolna nuda, powielanie schematów odczytań itd.) - Konieczność otwarcia na różnorodne poststrukturalne/ alternatywne wobec strukturalizmu strategie interpretacyjne oraz współczesne kategorie literaturoznawcze (np. doświadczenie, postpamięć), takie jak np. - Hermeneutyka - Psychoanaliza - Etyka czytania/ zwrot emotywny - Dekonstrukcja - Krytyka feministyczna/ gender - Krytyka postkolonialna - Intertekstualność - Badania kulturowe - Animal studies - Literatura klasyczna i współczesna wobec możliwości jej otwierania poprzez ponowoczesne strategie interpretacyjne - Tworzenie i testowanie projektów zajęć lekcyjnych, których celem jest adaptacja strategii interpretacyjnych alternatywnych wobec strukturalizmu oraz ponowoczesnych kategorii literaturoznawczych do praktyki szkolnej - Trudności (oraz ich przyczyny) związane z wykorzystaniem przez studentów wiedzy literaturoznawczej do jej zastosowania w praktyce szkolnej, poprzez tworzenie narzędzi dydaktycznych pozwalających na uruchomienie różnych ponowoczesnych strategii czytania. 		

Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	aktywność na zajęciach	80.0%	20.0%
	projekt lekcji wykorzystujących w praktyce lekcyjnej poststrukturalne/ alternatywne wobec strukturalizmu strategie pracy z tekstem oraz znajomość literatury przedmiotu	51.0%	80.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>Chrzastowska Bożena, Współczesne czytanie poezji w szkole (1994), [w:] tejsze, Przedmiot, podmiot i proces. Szkice z metodyki kształcenia polonistycznego, Wybór i oprac. M. Kwiatkowska-Ratajczak, W. Wantuch, Poznań 2009.</p> <p>J. Waligóra Janusz, Interpretacja albo utrata pewności, [w:] tegoż, Ani rytuał, ani karnawał. O interpretacji tekstu literackiego w szkole, Kraków 2014.</p> <p>K. Biedrzycki, Lęk przed interpretacją, w: Kompetencje nauczyciela polonisty we współczesnej szkole. Między schematyzmem a kreatywnością, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019.</p> <p>M. P. Markowski, Wprowadzenie. Co ja tu robię? w: tegoż, Wojny nowoczesnych plemion, Kraków 2019, s. 5-20.</p> <p>K. Koziołek, Czytanie z innym, Katowice 2006 (np. Przymus lektury: s. 7-33; Powtarzanie a rozkosz różnicowania: s. 140-153).</p> <p>Koziołek K. 2012. Ziemia niczyja. Zwroty badawcze w literaturoznawstwie i ich konsekwencje dla nauczania literatury. Postscriptum Polonistyczne 2012, nr 2.</p> <p>B. Myrdzik, Czy rozmowa jest metodą?, [w:] Podmiotowy wymiar szkolnej polonistyki, pod red. Z. Urygi, Kraków 1998.</p> <p>B. Myrdzik, Rola hermeneutyki w edukacji polonistycznej (rozdz. IV, Hermeneutyczna interpretacja tekstu poetyckiego w szkole) Lublin 1999.</p> <p>B. Myrdzik, Wpływ doświadczenia na proces lektury czytelnika. Refleksje dydaktyczne, [w:] B. Myrdzik, I. Morawska, M. Latoch-Zielińska, Przestrzenie rzeczywiste i wyobrażone. Metodyczny wielogłos o różnych przestrzeniach, Lublin 2016.</p> <p>A. Pilch, Kierunki interpretacji tekstu poetyckiego. Literaturoznawstwo i dydaktyka, Kraków 2003 (s. 255-296).</p> <p>A. Pilch, Hermeneutyka jako metoda interpretowania tekstów poetyckich [w:] Polonista w szkole. Podstawy kształcenia nauczyciela, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2004.</p> <p>A. Pilch, Doskonalenie warsztatu interpretatora tekstu (intersemiotyczne lekcje czytania i interpretacji [w:] Doskonalenie warsztatu nauczyciela polonisty, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2005.</p> <p>E. Jaskółowa, Konsekwencje interpretacyjne kontekstowego czytania. Przykład utworu S. Balińskiego, O tamtej [w:] Czytanie tekstów kultury. Metodologia. Badania. Metodyka, pod red. B. Myrdzik, I. Morawskiej, Lublin 2007.</p> <p>S. Bortnowski, Jak zmienić polonistykę szkolną, Warszawa 2009 (s. 105-129).</p> <p>A. Janus-Sitarz, Przyjemność i odpowiedzialność w lekturze, Kraków 2009 (s. 209-366).</p> <p>Humanisci wobec metaforyki teorii chaosu. Studia pod red. D. Heck i K. Bakuley, Wrocław 2012 (wybór, m. in. artykuł: A. Janus-Sitarz, Trajektorie czytania. O losowej naturze procesu lektury, s. 201-208).</p> <p>Nowe odsłony klasyki w szkole. Literatura XIX wieku, pod red. E.</p>
-----------------------	-------------------------	---

Jaskółowej i K. Jędrych, Katowice 2013 (m.in. K. Koziółek, Lektura jako obietnica. Zwrot teologiczny w badaniach literackich i jego konsekwencje dla nauczania literatury, s. 231-241).

Adaptacje. Szkolne użycia ponowoczesnych (anty)teorii literatury, Gdańsk 2018 (s. 7-19).

L. Szczepaniak-Sobczyk, Testowanie przydatności elektronicznych narzędzi, w: Adaptacje. Szkolne użycia ponowoczesnych (anty)teorii literatury, Gdańsk 2018.

G. Tomaszewska, Praktyki czytania. Ponowoczesna interpretacja a szkoła, Gdańsk 2019 (część rozdz. Interpretacja ponowoczesna a (bez)interpretacja szkolna, s. 25-40).

A. Kania, Blackout i found poetry. Od notatki i poezji z odzysku do interpretacji tekstów o II wojnie światowej, Z Teorii i Praktyki Dydaktycznej Języka Polskiego 2019, t. 28, s. 51-65.

K. Kwak, Czy Kopciuszek musi być dziewczyną? Edukacja polonistyczna bez schematów rodzajowych, Kraków 2019.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Z. Uryga Zenon, Odbiór liryki w klasach maturalnych, Warszawa Kraków 1982 (ostatni rozdział).

Z. Budrewicz, Odbiorca szkolnej lektury jako podmiot doświadczający, [w:] Doświadczenie lektury. Między krytyką literacką a dydaktyką literatury, red. K. Biedrzycki i A. Janus-Sitarz, Kraków 2012.

Nowe opisanie świata. Literatura i sztuka dla dzieci i młodzieży. W kręgach oddziaływań, red. B. Niesporek-Szamburska, M. Wójcik-Dudek, Katowice 2013.(wybór)

D. Szczukowski, Praktykowanie lektury, Gdańsk 2019 (wybrane przykłady z rozdziału Praktyki czytania)

Sztuka interpretacji. Poezja polska XX i XXI wieku, red. D. Szczukowski, G. B. Tomaszewska, Gdańsk 2014 (wybór propozycji interpretacyjnych).

G. Tomaszewska, Przeciw gotowym odpowiedziom. Literatura i dydaktyka literatury w czytelnicyznych spotkaniach, Gdańsk 2021 (wybór).

Janus-Sitarz Anna, Kolejna odsłona wykluczenia. Edukacja i literatura wobec zjawiska biedy, [w:] Przestrzenie spotkania. Tom dedykowany Profesor Ewie Jaskółowej w czterdziestolecie pracy naukowej i dydaktycznej, red. K. Jędrych, D. Krzyżyk, M. Ochwał, M. Wójcik-Dudek, Katowice 2018.

Morawska Iwona, Czytanie jako spotkanie z Innym w teorii i praktyce edukacyjnej, [w:] B. Myrdzik, I. Morawska, M. Latoch-Zielińska, Przestrzenie rzeczywiste i wyobrażone. Metodyczny wielość różnych przestrzeniach, Lublin 2016.

A. Włodarczyk, Etyka interpretacji tekstu literackiego. Postmodernizm. Humanizm. Dydaktyka, Kraków 2014.

M. Wójcik-Dudek Małgorzata, W(y)czytać Zagładę. Praktyki postpamięci w polskiej literaturze dla dzieci i młodzieży XXI wieku,

		<p>Katowice 2016.</p> <p>A. Filipowicz, (Prze)zwierzczenia. Poetyckie drogi do postrantropocentryzmu, Gdańsk 2017.</p> <p>K. Wawer, Drugi plan. Twórczość Wiesława Myśliwskiego w perspektywie postkolonialnej, Kraków 2018.</p>
	Uzupełniająca lista lektur	M.P. Markowski, Polityka wrażliwości. Wprowadzenie do humaniryki, Kraków 2013
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.